

Samen bouwen aan de basis

Opvallend weinig mensen weten dat in ons relatief welvarende Nederland maar liefst 2,5 miljoen mensen (grote) moeite hebben met schrijven, lezen en/of rekenen, en dat de maatschappelijke impact in geld uitgedrukt neerkomt op ruim een miljard euro per jaar. Nog minder mensen weten dat zo'n 4 miljoen Nederlanders problemen hebben met digitale vaardigheden. Dit alles in een wereld die steeds sneller automatiseert en digitaliseert. Laaggeletterdheid is niet alleen een taboe, maar ook een onzichtbaar en miskend probleem in onze samenleving.

Wie die basisvaardigheden onvoldoende onder de knie heeft, loopt tegen veel problemen aan. Zo kan het de uitvoering van werk beïnvloeden, sociaal isolement veroorzaken, problemen opleveren met overheden, schulden laten ontstaan en tot ziekteverzuim leiden. Daar kunnen én moeten we iets aan doen!

Natuurlijk gebeurt er in Nederland al veel: van oudsher zijn scholen en bibliotheken gericht op de aanpak van laaggeletterdheid, bijvoorbeeld via speciale (onderwijs)programma's. Overijssel maakt ook werk van dit probleem. De provincie Overijssel financiert het beleidsprogramma 'Taal Werkt' (2019 – 2021), en eind 2021 besluiten Provinciale Staten over een verlenging van dit programma (2022 - 2024) en meer budget.

De SER Overijssel heeft medio december 2020 het advies 'Nieuwe kansen met basisvaardig Overijssel' aangeboden aan het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel. In dit advies wijst de SER op de urgentie van de problematiek, op het benodigde extra geld en op het activeren van bedrijven en werkgevers. De aard en omvang van de problematiek vragen om een veel hoger urgentiegevoel, de bundeling van krachten en de versnelling van de aanpak. Daar zijn we nu druk mee aan de slag.

Voor ondernemers in Overijssel is het erg belangrijk om signalen omtrent laaggeletterdheid op de werkvloer te herkennen en om daar werk van te maken. Zodat er effectief wordt gewerkt aan het werkplezier, de arbeidsproductiviteit, de gezondheid, het welzijn en de zelfredzaamheid van medewerkers. Investeren in en aandacht voor medewerkers komt het bedrijf én de medewerker uiteindelijk ten goede. Sociaal-maatschappelijk ondernemen is zo'n begrip waar deze problematiek goed onder te brengen is. De vraag is of dit dan niet heel veel geld gaat kosten? Ja, althans dit lijkt in eerste instantie zo, maar hier gaan de kosten duidelijk voor de baten uit. Investeren in medewerkers is investeren in het belangrijkste bedrijfskapitaal: de mensen zelf.

Een spraakmakend voorbeeld van een bedrijf dat sociaal-maatschappelijk ondernemen hoog in het vaandel heeft, is Matz Carwash in Deventer. Zo heeft de directie van Matz een eigen taalschool voor de medewerkers opgezet. Het bedrijf verwierf landelijke bekendheid vanwege de documentaire serie 'De Wasstraat', waarmee het zelfs in de TV-prijzen viel. En er zijn meer bedrijven, die hun nek uitsteken op dit gebied.

Ook zijn er langlopende programma's in gemeenten en landelijk wordt van 6 tot en met 12 september de 'Week van lezen en schrijven' georganiseerd. Op 16 september namen ondergetekenden deel aan een interessant werkbezoek aan bibliotheken en bedrijven in Deventer en Steenwijkerland. Rijnbrink tenslotte organiseert op 7 oktober het webinar 'Taal Werkt! op de werkvloer' voor werkgevers in Overijssel. We zijn in Overijssel dan ook beslist op de goede weg.

Voor mensen, bedrijven en overheden met ambities zijn goede basisvaardigheden en voldoende digitale vaardigheden niet alleen succesfactoren die het verschil kunnen maken, maar feitelijk ook het fundament voor een evenwichtige maatschappij en een duurzame regionale economie. Door ons samen sterk(er) te maken bieden we mensen nieuwe kansen op beter werk, meer zelfvertrouwen en een bredere welvaart. Laten we daar met elkaar een mooie impuls aan geven!

Roy de Witte, gedeputeerde Cultuur van de provincie Overijssel
Harry Webers, voorzitter SER Overijssel